

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 314/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť V. Y., B., zastúpeného JUDr. J. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 To 11/2008 z 29. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. Y. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2008 doručená sťažnosť V. Y., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj

porušenie čl. 52 ods. 2 ústavy uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 11/2008 z 29. mája 2008.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. Tp 41/06 z 29. júna 2006 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vo veci trestného stíhania za trestný čin vraždy spáchaný formou spolupáchateľstva.

Uznesením vyšetrovateľa Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru, odboru vyšetrovania Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“) sp. zn. ČVS: PPZ-12/BOK-C-2006 z 26. júna 2006 podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku bola spojená na spoločné konanie trestná vec sťažovateľa stíhaného uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: PPZ-13/BOK-C-2006 z 25. júna 2006 za trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti v štádiu pokusu formou účasti ako organizátor s trestnou vecou sťažovateľa stíhaného uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: PPZ- 12/BOK-C-2006 z 26. júna 2006 za trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva.

Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) na predbežnom prerokovaní obžaloby uznesením sp. zn. 4 T 121/07 z 2. augusta 2007 rozhodol, že sťažovateľ sa ponecháva vo väzbe, jeho žiadosť o prepustenie z väzby sa zamietla a menia sa dôvody väzby tak, že sa rušia dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku a ponecháva sa dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ktorý naďalej trvá.

Uznesením z 30. októbra 2007 okresný súd zamietol ďalšiu žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 6/2008 z 30. januára 2008, 20 dní po vyhlásení rozsudku okresného súdu z 10. januára 2008, ktorým bol sťažovateľ uznávaný za vinného z trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti v štádiu pokusu formou účasti ako organizátor a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní troch rokov. Krajský súd

sťažnosť zamietol ako nedôvodnú a svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ bol odsúdený prvostupňovým súdom a bol mu uložený trest odňatia slobody na tri roky, ktorý v dôsledku podaného odvolania nie je právoplatný, sťažovateľ nemá trvalé bydlisko, je štátny občan Ukrajiny a možno sa dôvodne domnievať, že by v prípade prepustenia na slobodu ušiel do zahraničia, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, uloženému trestu a vec nie je meritórne skončená.

V odvolacom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 5 To 11/08 sťažovateľ opäť podal žiadosť o prepustenie z väzby, v ktorej argumentoval, že nie sú dané dôvody väzby, ako dôvod väzby nemožno akceptovať to, že je cudzinec, a je možné, že sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému postihu, pričom poukázal, že vo väzbe je na základe nepodložených tvrdení spolu s väzbou v inom proti nemu vedenom konaní už šesť rokov.

Krajský súd jeho žiadosť uznesením sp. zn. 5 To 11/2008 z 29. mája 2008 zamietol. V odôvodnení uznesenia konštatoval: *„v danom štádiu konania, konania o odvolaní sa nezmenili dôvody väzby, nenastali žiadne nové skutočnosti, nezmenili sa okolnosti, ktoré by mohli znamenať, že pominula vyššie uvedená dôvodná obava, ktorá zakladá dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku.“*

Sťažovateľ vidí porušenie svojich práv v tom, že uznesenie krajského súdu nie je dostatočne odôvodnené, nie je z neho zrejmé, na základe ktorých konkrétnych skutočností ho krajský súd ponechal naďalej vo väzbe, v odôvodnení len odkazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie, ktoré sa opiera o rovnaké dôvody ako rozhodnutia okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 4 T 121/07 odôvodnené tým, že je občanom Ukrajiny, že je dôvodná obava, že by po prepustení na slobodu ušiel a že nemá trvalé bydlisko, čo však nebolo podľa tvrdenia sťažovateľa preukázané. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach, v ktorých bola preskúmaná dôvodnosť trvania väzby.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd dôsledne neskúmal skutočnosti svedčiace pre a proti ďalšiemu trvaniu jeho väzby a jeho rozhodnutie nie je založené na konkrétnych

skutočnostiach, ale na abstraktnej úvahe. Podľa názoru sťažovateľa došlo aj k porušeniu jeho práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a k porušeniu základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy tým, že krajský súd v rozhodnutí uviedol, že sťažovateľ bol odsúdený prvostupňovým súdom a bol mu uložený trest odňatia slobody na tri roky, pričom toto rozhodnutie nie je v dôsledku podaného odvolania právoplatné.

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5To 11/2008 uznesením z 29. mája 2008 porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručenú v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na slobodu zaručené v čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, právo na prezumpciu neviny zaručené v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 To 11/2008 z 29. mája 2008 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 8.011,-Sk (2 úkony právnej pomoci á 3.176,- Sk + 2 x 190,-Sk režijný paušál + 19% DPH) na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sťažnosť je zjavne neopodstatnená vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o žiadosti o prepustenie z väzby) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;

b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

Podľa čl. 52 ods. 2 ústavy cudzinci požívajú v Slovenskej republike základné ľudské práva a slobody zaručené touto ústavou, ak nie sú výslovne priznané iba občanom.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že v čase podania sťažnosti bola osobná sloboda sťažovateľa obmedzená väzbou po tom, ako bol okresným súdom uznaný za vinného z trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti v štádiu pokusu formou účasti ako organizátor a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov. Podľa judikatúry ESĽP sa väzba podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru končí dňom vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa bez ohľadu na jeho právoplatnosť. Ak je vyhlásený odsudzujúci rozsudok, pozbavenie osobnej slobody sa po tomto dni z hľadiska dohovoru opiera o ustanovenie čl. 5 ods. 1 písm. a), a nie písm. c) bez ohľadu na to, či je z hľadiska vnútroštátneho práva pozbavenie osobnej slobody založené na odsudzujúcom rozsudku, hoci aj neprávoplatnom, alebo na rozhodnutí o väzbe (Wemhoff v. Nemecko z 27. júna 1968, A č. 7, B. v. Rakúsko z 28. marca 1992, A č. 175). Väzba pre účely dohovoru končí vyhlásením rozhodnutia o vine a treste súdom prvého stupňa bez ohľadu na právoplatnosť tohto rozhodnutia (Solmaz v. Turecko zo 16. januára 2007). Pozbavenie osobnej slobody po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa preto nepodlieha kontrole podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru z hľadiska existencie dôvodov väzby počas celej doby trvania väzby, ktorý je aplikovateľný len v prípade, ak je obmedzenie osobnej slobody založené na dôvode podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

Článok 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“ a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. marca 1997, § 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (Morsink v. Holandsko z 11. mája 2004).

Ústavný vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu

alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (I. ÚS 100/04).

Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00).

Väzba nemôže byť zákonná, ak nie sú splnené materiálne podmienky väzby. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak maŕiť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného poriadku celková doba trvania väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť

a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,

b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,

c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 76 ods. 7 Trestného poriadku z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá jedna polovica na prípravné konanie a jedna polovica na konanie pred súdom.

Ústavný súd k otázke svojej právomoci vo väzobných veciach vyslovil, že vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná jeho právomoc len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či

- proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie,
- rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami,
- o väzbe rozhodol súd,
- obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, a
- osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02).

Z hľadiska obsahu práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru možno v prípade sťažovateľa konštatovať, že jeho pozbavenie osobnej slobody po odsúdení prvostupňovým súdom sa zakladá na rozhodnutí, ktoré vydal príslušný súd v rozsahu svojej právomoci podľa právnej normy upravujúcej konanie o pozbavení osobnej slobody, teda podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku.

V prípade sťažovateľa nie je sporné, že je väzobne trestne stíhaný za skutok, za ktorý mu bolo vznesené obvinenie rozhodnutím príslušného orgánu, sťažovateľ nenamietal ani ďalší nevyhnutný predpoklad zákonnosti väzby - pretrvávanie dôvodného podozrenia, že spáchal žalovaný skutok, a nie sú pochybnosti ani o tom, že väzba sťažovateľa neprekročila zákonom prípustnú dobu trvania. Sťažovateľ však spochybňuje existenciu dôvodov ďalšieho trvania jeho väzby a odôvodnenie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku v uznesení krajského súdu sp. zn. 5 To 11/2008 z 29. mája 2008 považuje za nekonkrétne a nedostatočné.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia po sumarizácii dôvodov sťažnosti uviedol:

„Uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 2. 8. 2007 na verejnom zasadnutí pri predbežnom prejednaní obžaloby boli modifikované dôvody väzby obžalovaného tak, že tento bol ponechaný vo väzbe z dôvodu § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. Súd vychádzal zo skutočnosti, že obžalovaný je cudzinec, ktorý má

administratívne zakázaný pobyt na území SR a je stíhaný za trestný čin, za ktorý mu hrozí uloženie vysokého trestu. Pri prepustení je dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a trestu, najmä preto, že nemá stále bydlisko.

Uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 30. 10. 2007 na hlavnom pojednávaní bola zamietnutá žiadosť obžalovaného V. Y. o prepustenie z väzby s tým, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. trvajú aj naďalej.

V dôsledku podanej sťažnosti rozhodnutie preskúmal Krajský súd v Bratislave v konaní ITos 6/2008 a dňa 30. 1. 2008 podľa § 193 ods. 1 písm. a) Tr. por. sťažnosť obžalovaného zamietol ako nedôvodnú. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že obžalovaný V. Y. bol odsúdený prvostupňovým súdom pre pokus trestného činu vo forme účasti ako organizátor legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa §§8 ods. 1, 10 ods. 1 písm. a / k § 252 ods. 1 písm. a/, b/ ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 roky, ktorý nie je v dôsledku podaného odvolania právoplatný. Uviedol, že obžalovaný nemá trvalé bydlisko, je štátny občan Ukrajiny a možno sa dôvodne domnievať, že by v prípade prepustenia na slobody ušiel do zahraničia, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a prípadne aj uloženému trestu, vec ešte nie je meritórne rozhodnutá.

Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu týkajúceho sa obžaloby a väzby v trestnom stíhaní pre pokus trestného činu vo forme účasti ako organizátor legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa §§ 8 ods. 1, 10 ods. 1 písm. a / k § 252 ods. 1 písm. a/, b/ ods.3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999, dospel k záveru, že v danom štádiu konania, konania o odvolaní sa nezmenili dôvody väzby, nenastali žiadne nové skutočnosti, nezmenili sa okolnosti, ktoré by mohli znamenať, že pominula vyššie uvedená dôvodná obava, ktorá zakladá dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Riadiac sa týmito úvahami žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby zamietol. “

Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

Ústavný súd pri uplatnení svojej právomoci vychádza z názoru, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľove námietky predostreté v sťažnosti ústavnému súdu nespochybňujú záver krajského súdu o pretrvávajúcom dôvode väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Pozbavenie osobnej slobody z dôvodu obavy z vyhýbania sa účasti na úkonoch trestného konania alebo trestu je legitímnym dôvodom v zmysle podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku slúžiacim na zabezpečenie účelu trestného konania vyjadreného v § 1 Trestného poriadku. Krajský súd odkazom na predošlé rozhodnutia všeobecných súdov o väzbe sťažovateľa uviedol, ktoré konkrétne skutočnosti podľa jeho názoru odôvodňujú dôvod tzv. útekovej väzby. Opakovanie týchto okolností v predošlých rozhodnutiach neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii. Tento záver krajský súd konštatoval v rozhodnutí, keď uviedol, že v danom štádiu konania sa nezmenili dôvody väzby, nenastali žiadne nové skutočnosti a nezmenili sa okolnosti, ktoré by mohli znamenať, že dôvodná obava z úteku pominula. Záver krajského súdu, že dôvodná obava z úteku sťažovateľa je daná vzhľadom na to, že ide o štátneho občana Ukrajiny, ktorý nemá v Slovenskej republike trvalé bydlisko, v spojení s charakterom trestnej činnosti a s tým súvisiacou hrozbou trestu a v spojení so štádiom trestného konania, ústavný súd nepovažuje za abstraktnú úvahu, ktorá by v konkrétnych okolnostiach prípadu nenapĺňala dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Naopak, v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu a s prihliadnutím na okolnosti tohto prípadu, predovšetkým na skutočnosti, že dôvody väzby sťažovateľa boli v predmetnom konaní v dôsledku aktívneho prístupu sťažovateľa k využívaniu jeho práv už preskúmané zo strany všeobecných súdov, ako aj skutočnosť, že v danom prípade ide o závažnú trestnú činnosť spočívajúcu v organizovanom

zločine, odôvodnenie krajského súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať za síce krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08).

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že rozhodnutie krajského súdu nie je dostatočne odôvodnené, pretože krajský súd v podstate odkázal na predošlé rozhodnutia o väzbe sťažovateľa, ústavný súd uvádza, že sa obdobnou situáciou zaoberal v rozhodnutiach III. ÚS 241/07, III. ÚS 271/07 a I. ÚS 92/08, v ktorých konštatoval, že spôsob takejto formulácie odôvodnenia z hľadiska jeho preskúmateľnosti považuje za prípustný, pretože obsah predchádzajúcich rozhodnutí je účastníkom konania známy ich oznámením, prípadne môže byť známy využitím inštitútu nazretia do spisu. V danom prípade nemôžu vzniknúť žiadne pochybnosti, pretože krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol relevantnú časť uznesení, na ktoré odkázal.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažuje právne závery krajského súdu za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s čl. 5 ods. 1 dohovoru a čl. 17 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 52 ods. 2 ústavy.

Pokiaľ ide základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy. V obdobnom vzťahu je aj ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré je aplikovateľné na

konanie o trestnom obvinení (teda vo veci samej), a čl. 5 dohovoru, ktoré upravuje všetky prípustné dôvody pozbavenia osobnej slobody.

Namietané porušenie základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy sťažovateľ odôvodnil tým, že krajský súd odkázal na predchádzajúce rozhodnutie, v ktorom pri odôvodnení väzobného dôvodu konštatoval, že sťažovateľ bol odsúdený prvostupňovým súdom a bol mu uložený trest odňatia slobody na tri roky. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi označeným článkom ústavy a odôvodnením jeho porušenia, pretože z rozhodnutia krajského súdu nevyplýva, že tým prejudikoval vinu sťažovateľa, a jeho rozhodnutím z hľadiska odôvodnenia, tzv. útekovej väzby, sa ústavný súd už v tomto rozhodnutí zaoberal.

Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi námietkami sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom a jeho právom podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru a základnými právami podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 52 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť odmietol v celom rozsahu pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2008